

ઉનાવાની મઝા

ઉર્ફે

મઝહરે મીરાં.

ભાગ ૧-૨

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

D. D. V.

ગ્રંથ સ્વામીત્વના સર્વ હક્ક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

અમદાવાદ

પાનકોરને નાકે ઘાંચીની વાડીમાં
એંગ્લો વર્નાક્યુલર પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
નથુભાઈ રતનચંદ ભારફતીયાએ છાપી.

સંવત ૧૯૬૩

સને ૧૯૦૭

કીંમત રૂ ૦-૨-૦

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ
૧૮૩૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૮૩૨ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ડિનાવાની મંજી

વિષય ૨ : ૪

પ્રસ્તાવના.

ગુજરાતમાં ગાયકવાડ સરકારના તા. સિદ્ધપુરમાં ગામ ઉનાવા મધે, મીરાં સૈયદઅલી દાતાર સાહેબનો મુખારક રોળે છે; કે જ્યાં સેંકડો જત્રાણુઓ હમેશાં દર્શનાર્થે આવે છે. મીરાં દાતાર એ નામથી દુનીઆમાં આજ કોઇ અજણ્યું નથી. એ નામ તમામ મુલકે મુલક અને ગલી ગલી નવેખંડમાં મશહુર છે. આ નેક સાહેબને પરમેશ્વરે દાતાનો ઇલકાબ આપ્યો છે, કે જેનો અર્થ દુખનો ભાગનાર થાય છે, અને તે સિવાય ખીજ અનેક અર્થો થાય છે. કે જેનું ખ્યાન વીસ્તારી લખવાની જરૂર નથી. આ દુઃખખંજન દાતારના સખી દર બારમાં જાત જાતના વિધ વિધ રોગોવાળા દરદીઓ એક સરખી રીત લાભ લે છે. અને રોજ સેંકડો સાજ થઇ પોતાના વતનમાં જ્યહર્થે કુચ કરે છે. મારા સ્વદેશી બંધુઓ ? દુઃખો એક જાતનાં હોતાં નથી અનેક જાતનાં હોય છે. દાઇને દુઃખના ખાતાથી બલા સતાવે છે; કે જેની ઉત્તર હજારો ઉપાય કર્યા છતાં (વૈદ, હકીમ, ખાવા વીગેરે) દુઃખ ઘટતું નથી પણ વધે છે. તેવા દુઃખોનો પણ ઇધરી મદદથી મીરાંદાતાર પલમાં સંહાર કરે છે. આ મીરાંદાતારની બબ્બ કરામતનું ખ્યાન આજ સુધી કોઇ કવીઓ કરી શક્યા નથી; પરંતુ મારી યથા મતીથી, જેટલું બન્યું છે તેટલું સ્તુતિરૂપી ગાયનોમાં આપ્યું છે; કે જેમાં કોઇ જુદા ચુક હોય તો, મારા સ્વદેશી બંધુઓ; હજુ મુજર દરી વાંચશો એવી નિઃસંશય આશા રાખુ.

લી० મીરાં દાતાર સાહેબનો શૈવક.

ઉનાવાની મઝા

ઉર્ફ

મઝહરે મીરા

ભાગ ૧ લો.

મંગળાચરણ.

રાગ ધનાશ્રી (ગઝલ)

સહાય કરો આવાર પ્રભુજી, સહાય કરો આ વાર—ટેક.
પૃથ્વી પ્રાણીને ઝાડ પહાડને, તું છે સરજનહાર. પ્રભુજી
દશ દિશાએ નામ તમારું, જપે છે ઠારોઠાર. પ્રભુ
અંતરજામી અવિચળ નામી, રચનાનો નહીં પાર. પ્રભુજી
યથામતી ગુણ ગાઉં ખરો પણ, પોંચે મતા ન લગાર. પ્રભુજી
કુમતી કાપી સુમતી આપી, મદદ કરો આવાર. પ્રભુજી
તમ સીવાયે દાસ દારાને, અવર નથી અધાર. પ્રભુજી

ર

રાગ કલ્યાણ.

હે ! જગતપતી, કરંદું વીનતી, શ્રી સયાજીરાવની વધારો સંતી
હે ! ગુર્જરપતી, અજબ તુજગતી, દાદ દીલમાં ધરો કરંદું વીનતી
ગામ ઉનાયે આપ પધાર્યા, કરવાં રૂઠાં કાજ;
વર્ણન તેનું શું કરંદું, વીસ્તારી શીરતાજ હે ! ગુર્જરપતી
ખસા કઠોડા ખુમ ખીરાજે, સોના આંદી પુ ;
રોજ પર તુર ઝરમર વરસે, રીઝે પરીયાં હુર હે ! ગુર્જરપતી
હુર હુરશો દુઃખીયાં આવી, નમન કરે તુજ દ્વાર;

મન મુરાદો જે માંગે તે, આપો છો સરદાર હે ! ગુર્જરપતી
 માંડવગઢમાં ફેરવે કરી તે, સૌ જાણે સંસાર;
 ડંકા દીનના ખુબ બળવા, કુંદર કાંધે ઠર હે ! ગુર્જરપતી
 જાન જાતના વિધવિધ રોગો, કરી મટાડયા સાફ;
 રંક રાયને એકજ રીતે, આપો છો મનસાફ હે ! ગુર્જરપતી
 નથુ સૈયદ વજીર આપના, મામા હુમજ પીર;
 રાસ્તા બીચી ખરેજ માતુ. દે છે સૌને ધીર હે ! ગુર્જરપતી
 સૌ સજ્જનને નમી કહું છું, આવો મીરાં પાસ;
 બેડા તમારા પાર જે કરી, પુરશે મનનો આશ હે ! ગુર્જરપતી
 ચરણે તમારા ઉભો રહુ ને, માહુમદ કહે અવાર;
 શીર પર મુજના છાયા રાખો, થાઓ મદદગાર હે ! ગુર્જરપતી .

માઠા મેરા ગમકા તાના સુનીયે ફસાના રાય.
 સૌ સખી આજે, દરશન કાજે, જગજો મીરાંદાતર
 નોખત વાગે, ભુત બલા ભાગે, છે સોના સરદાર
 મીરાં સ્થાનની શોભા સાની, સૌ જન મન હરખાય
 દાતાર દયાળુના દરશન કરવા, આવે રંકને રાયરે સૌ સખી
 દાતાર નામજ ભાગેછે પ્યાર, દુઃખીજનોના આધાર
 એવા દયાળુને જગમયાળુ, હીકમતમાં છે અપારરે સૌ સખી
 સોના ચાંદીના કોહાડારે સાજે, કુમરના કમકર
 બલી રોશની ખુબ બીરાજે, દાતારને દરમારે સૌ સખી
 કોઈ ચઢાયે અપા અંબેતી, કોઈક કુતના હાર
 મદન માલતી કુતોના ગજરા, ભાગેછે આનંદકારરે સૌ સખી
 ધાંડીયાને ત્યાં પારણીયાં કુલાવે, એવા સખી અદ્યાર

જેન દોલતને માત્ર ખખના, પૂરું આપે ધરી પ્યારરે સૌ સખી
દાસ દારાંની ખાસ કૃપાળુ, આશ પુરે આવાર
પ્રેમ ધરાંને પાસ બોજાવી ત્રાસના તોડીદો તારરે સૌ સખી

ખનબરે સાંભળને માતુ મારે મુજ સ્વપ્નું થયું દુઃખકાળી રહ
સોનાના કઠોડાવાલા, તારી વાટો જોઉં છું વહાલા
વહાલા લાગી છે પ્રીતડી તારી, તારાં મુખડાંપર જાઉં વરી
જરા બોલોને ગુંગટ બાજા, તારી વાટો જોઉં છું વહાલા
ઝમકે ઝમ્મરના ઝમ્મક રા, શોમે સોના કઠોડા સારા
એવા લીલી નીશાનોવાળા, તારી વાટો જોઉં છું વહાલા
દેશ વિદેશે ખ્યાતી તમારી, ગલી ગલી કરામત જારી
ચોતરફ કરામતવાળા, તારી વાટો જોઉં છું વહાલા
દુઃખીજનો ઊનાવે આવે દુઃખ નમી નમી મુશાવે
દુઃખ નિવારે દીન દયાળા તારી વાટો જોઉં છું વહાલા
સમયદ અખુમીયાંના વીરા મામા હજમ સૈયદ તમારા
નથ્યુ સૈયદ વજર છે આજા તારી વાટો જોઉં છું વહાલા
તુજવીના સવાલી તરસે રમ આવો ધર જય હવે
નમી કદંછું કાજાવાલા તારી વાટો જોઉં છું વહાલા
દાસ દારાં થયો લાચાર મદદ કરો હવે દાતાર
ન તરસાવો ડાસન લાલા તારી વાટો જોઉં છું વહાલા

આલો સાહેલી (૨) ભુવનેશ્વરીનાં સૌ મળીને દરશન કરીએ,
આલો સાહેલી (૨) મીરાં સૈયદના ગામ ઊનાવે દરશન કરીએ,
દુઃખ હરનારા, મુખ કરનારા, દાતાને જેખી દીલમાં ઠરીએ,
મીરાંવલીનું નામ જો જપીએ તો દુઃખ દરીયેથી તરીએ,
મ પા અંબેલી હાર દુલેના, લઈ મીરાંને અરપણ કરીએ.

ગુલામ અતર હોખાત લાલુકથી, લાલ્ય તુરખત ખુશ બે લરીયે-ચા
૬

ધનાશ્રા નમન કરેં અવાર માતુ મારી નમન કરેં આવરે-
નજર કરો દાતાર મુજપર, નજર કરો દાતાર
દુઃખ દરીયો કુખી મરેંછું, કુખી થયો એકતાર મુજપર
માત પોતાને કુદુંમ કખીસો, છોડી આવ્યો તુજ દ્વાર મુજપર
વેદ હીમની દવા કરી પણ, દુઃખ મટ્યું ન લગાર મુજપર
આનંદદાતા, સુખજસાતા, દુખડાં દુર નીવાર મુજપર
તમે દયાળુ, પૂર્ણ કૃપાળુ, કૃપા કરો એકવાર મુજપર
હું છું સદાનો દાસ તમારો, તમે મારા સરદાર મુજપર
જન મારો હું તમપર વારેં, મુજ હૈયાના હર મુજપર
શીશ નમાવી માગુછું એવું, અરજ મારી સ્વીકાર મુજપર
દારા તમારો વીનવો કરે છે, દર્શ વીના લાચાર મુજપર

૭

રાહ. અરે હું મસ્તાન પ્રેમની મને કાઢ ન છોડારે.
પડી છું દુઃખ સિધુમાં દાતાર આવોરે;
દાતાર આવોરે દુલ્લા મારી વારે ધાવોરે. પડી છું.
દુઃખીયારી હું જાચાર છું જરા રહેમ લાવોરે;
દુઃખ લાજન દાતાર શીઠ ન સહાય થાવોરે. પડી છું.
સાખી.

જળ વીણ તરસે માછલી, તમ વીણ હું દાતાર
હરખી જુદી નહી કરો મુજ હૈયાના હર
દાતાર, તું અધાર બેઠા પાર લગાવોરે. પડી છું.

૮

રમુપતી રામ રૂઢમાં રે. બેર.

રંબ બેરં વી કરગા તમારીરે, મસીહ હોજતજો ખલહારીરે.

દેખા પામ્યો હું અનંદકારી, મીરાં વલી જાઉં હું તમપર વારીરે;
 શાભે હેમ કાઠો ભારીરે, સોના ચાંદો તણી છડી સાનીરે;
 વર્ણન જુમરતું શું વીસ્તારી, મીરાં વલી જાઉં હું તમપર વારીરે;
 બેસે સીડી સીડીએ માળીરે, તેતો આપે પુલોની જાળીરે;
 છાજી બાગ જનતનાવાલી, મીરાં વલી જાઉં હું તમપર વારીરે;
 દાતણ ઝાડ અતી સુખકારીરે, ગડ ગુમડ પર ગુણકારીરે;
 તેનો લાલ લેછે લોકો ભારી, મીરાં વલી જાઉં હું તમપર વારીરે;
 મોહન મુખડું દીપે છે ભારીરે, મને દેખાડો મુરત તમારેરે;
 દેખી જાઉં તમપર બલહારી, મીરાં વલી જાઉં હું તમપર વારીરે;
 નીત નીત સવાલી જાળીરે, તેતો માંગે સહાય તમારીરે;
 દુઃખ નાંખો તેના નીવારી, મીરાં વલી જાઉં હું તમપર વારીરે;
 આવ્યો દારા દુઃખી આજારીરે, દુઃખ ટાળી કરો સુખકારીરે;
 કરજોડી કહુ છું પેકારી, મીરાં વલી જાઉં હું તમપર વારીરે.

૯

ધીમાં ધીમાં ચાલોને મારા પ્રાણરે, રાહ.

મીરાં મીરાં આવોને મારા પ્રાણરે,

તમવીના મને નહીં ચેત ધડી, દાજી દર્શન જરી, દીલજતરે મીરાં.

સા મી.

આલે નમી આસારે અતી, ગુજરખંડ આંધર,

ગામ ઉત્તરે આવી વનીયા, દુઃખમંજન દાતાર,

ગુજરખંડન છે દુલ્લા મીનાં વળી,

દુઃખ દાનતું હોય નાંખોને દળી,

જેથી માય એને સુખ દુઃખ ટાળી. દીલજ રે મીરાં.

૧૦

હરમાં તું દીલ સ થ છોકરા હરમાં તું દીલ સાથ, રાહ.
 મીરાં વલી દાતાર, સૈયદ મીરાં વલી દાતાર,
 હવે કરોને બેડા પાર, સૈયદ મીરાં વલી દાતાર,
 ઉત્તાવા તારૂં શોભે છે સાડ, દુઃખી જનોનું છે મુખ તુ' બાડ
 ઘડી પણ હું મુકું નહીં ન્યાડ, મને દેખાડો મુખ તમાડ
 જાન મારી હું તમ પર વાડ, હાંહારે ન તરસાવો હૈયાહાર. સૈયદ

૧૧

બનજારો.

સાંભળને માતુ મારો મુજ સ્વપ્ન થયું દુઃખકારી. રાહ.
 ખાજ લાગે છે મુજને પ્યારા, પ્રાણ જતાં ન મુકું ન્યારા,
 તારા ચહેરાની છબ ન્યારી, લાગે અતી મુજને પ્યારી,
 મને દેખાડો સુરત પ્યારા, પ્રાણ જતાં ન મુકું ન્યારા.
 સાંજ સવાર ચોઘડીયાં વાગે, આવે મેઢની દરશન કાળે,
 પ્રીતે દર્શન કરૂં તમારા, પ્રાણ જતાં ન મુકું ન્યારા.
 દેશ વિદેશથી દરદી આવે, દુઃખ ખોલ વતન સૌ જાવે,
 હે દુઃખભાંજન મુખકારા, પ્રાણ જતાં ન મુકું ન્યારા.
 દીન રાત પોકારૂં ખાજ, આવો મદદે હીંદના રાજ,
 ન તરસાવો મહેબુબ પ્યારા, પ્રાણ જતાં ન મુકું ન્યારા.
 છું તમ દર્શનનો પ્યાસો, આવી આપો મુજને દીકાસો,
 વાટ જુએ દારા દીલદાર, પ્રાણ જતાં ન મુકું ન્યારા.

૧૨

મારા ભાગ્ય તથા નહી પાર. રાહ.

વાહવા મીરાંદાતાર જઘશુ, હરખે દર્શન સાથે રહીશુ
 મીરાં નગરી છે ગુલજરી, લાગે આનંદકાર

મીરાંસાખના દર્શન થાતાં, થાશે બેડા પાર	વાહવા
શીર મુગટપર સોનાછત્ર, કોટે કુલન હાર	
દીન દનીમાં દાતાર દુલા, નોધારા આધાર	વાહવા
ઘડીઘડીની નોખત વાગે, વાઘે આઠો કાળ	
ભલે જનંમીયા રાસ્તી જાયા, સૈયદ ડોસનલાલ	વાહવા
નીત નીત ખાસા ભોજન પાકે, પાકે લહેજતદાર	
સૌ સંગાથે મળી ખામશું, દાતારને દરખાર	વાહવા
ખસખલાઓ ગારદ થાતાં, પાડે ખુમાખુમ	
આપણુ સૌને ગમમત પડશે, દેખીને ત્યાં ખુખ	વાહવા
ઉંઝા સ્ટેશન ગામ દિનાવા, જે કોઈ સવાલી જાય	
મોહમદમીયાં મીસરીમીયાં, આપે છે ખહુ સહાય	વાહવા
શાશ નમાવી નમી કહું છું, કરશે બેડા પાર	
મીરાં તારો એકજ આસરો, દારાં કહે આવાર	વાહવા

૧૩

દાપ દેખ્યા વીણ મુજને એ ગુનહે બાંધો નહીં એ રાહ
 તમ વીના મોયે પ્રાપ્ત જાયે સૈયદઅલી દાતારે
 હો દરશન હું જઈ વારી સૈયદઅલી દાતારે
 ખુદાના પ્યારા વલી, ખાજના હેડા હારે
 પ્યારા પુરો આશ મારી, સૈયદઅલી દાતારે
 હું તમારો છું સવાલી, દુઃખીને લાચારે
 જલદી લો મારી ખમર, સૈયદઅલી દાતારે
 જાહ છનો છુત પલીતો, ભાગે તે તમ દ્વારે
 ચાતરક છે શોર તારો સૈયદઅલી દાતારે
 દીનદારાં દાસ કેરો કરદો બેડા પારે
 છાહીને નહીં જઈ છે સૈયદઅલી દાતારે

રાહ, વીર વેશ્યાના ચારી, ઉભા અઢારો પેલા તમારા પ્રાણ
 દુલ્લા દાતાર મારા, પ્રાણથા પ્યારા, વહાલા ચઢા મુજવાર
 મારી આંખોના તારા, મુખ કરનારા, વાટ જોઉં આવાર
 અંદ્ર સરીખું મુખડું મનોહર, શીરપર સોના તાજ
 ગુર્જર ખંડના પીરોમાં પ્યારા આપ વલી શીરતાજરે
 પ્યારા પીર તમારો, નામના ભારી દેશ વિદેશે અપાર, દુલ્લા
 દાતા તમારો દાસ સદાનો આપો જાણીને આધાર
 આપ વીના ફરીયાદ હુમારો કોણ મુણે સરકારે
 આ અરજ મારી, ઉરમાં ધારી, પ્યારા દ્યોને સ્વીકાર દુલ્લા
 દીતદારો દર વખત દયાળુ દાતા ઉભો તુજ દ્વાર
 દયા કરો મને દરશન આપો હેતે હૈયાના હારે
 તમે તારણ લાગ્યા, છો પિતૃ માતા, મુજ શીરના શીરદાર દુલ્લા

૧૫

ધનાશ્રી નમન કરું આવાર માતૃ મારી નમન કરું આવાર રાહ
 મુલકે ફરી ચાલો ઊનાવે પાર ચાલો ઊનાવે પાર

મુલકે ફરી ચાલો ઊનાવે પાર ટક

ફરી કરીને અર્જ કરીશું દાતારને દરમાર	મુલકે ફરી
સોના ચાંદીના સાળે કઠોડા દરગાની મોઝાર	મુલકે ફરી
હાડી કુમ્મર તો ખુબ ખીરાળે હેમચર જરોદાર	મુલકે ફરી
મદન માલતી બુધ અંખેનો ચઢાવે લોક હુમાર	મુલકે ફરી
સાડો સીડીયે ખેતાને માલી આપે પુલોના હાર	મુલકે ફરી
સાંજ સવારે વાગે ચે.ધડીયાં નકકી પે કાર છડીદાર	મુલકે ફરી
બલબલાઓ જન પક્ષતે સુધી કરે પોકાર	મુલકે ફરી
દેશ વિદેશથી મેદની આવે ફરીન કરે નવનાર	મુલકે ફરી

કોઈ ચઢાવે મીઠાઈ મેંવા હું ચડવું કુત્ર હાર મુલકે ફરી
 થોડે છટે છે મામા હજમપીર નથુ વજર સરદાર મુલકે ફરી
 એઓરે ચઢશે આપની વારે કરશે બેડા પાર મુલકે ફરી
 શાદો છોડીને પોંચા માંડવગઢ કુફરનો કીધો સંહાર મુલકે ફરી
 રાસ્તાખીખી સુત ભલે જનમાયા દુઃખભંજન દાતાર મુલકે ફરી
 પસી મધે છે મુકામ સારું શોભાતજો નહી પાર મુલકે ફરી
 સૌ સવાસી વીનતી કરે છે રજા કરો દાતાર મુલકે ફરી
 સંયઃ અલીના ગુલુ શું ગાઉં પાર પામું નલગાર મુલકે ફરી
 પામ્યા પ્રખ્યાતા દુનીયા માંહે કહું દારા નીરધાર મુલકે ફરી

૧૬

જતા આરતે કદમ અલબેલારે, ધીમાં ધીમાં ચાલોને છખીના. રાહ
 તમે ઓલીયામાં અલબેલારે, મારી વહારે ચઢો પીર વહેલા
 તરસાવો છો શું, શરમાવો છો શું, મને પ્રીત લગાડીને પહેલારે
 મારી વહારે ચઢો પીર વહેલા. ટેક

ગુંગઢ બોલીને બાળા બોલો, તમ બોલ વીના અમે ઘેના
 ડોસનલાલા છો રાજ દુનાલા, આવો તન મન ધન વસે તારે
 મારી વહારે ચઢો પીર વહેલા.
 દાન પોકારે ચઢોને વહારે, અમે દુઃખ દરીયે ડુબેલા
 બાંહે મહી આપુ મુજને બચાવો, મારા વહાલા વીચારી આ વેળારે
 મારી વહારે ચઢો પીર વહેલા.

૧૭

એ—માથે મટકી લઈ જાઉં. રાહ.

એ—હે ગામ ઉતારે હું જાઉં

ધ્યારા મારા મીરાંને દુઃખડાં સુનાઉં—એહે ગામ ઉતાર
 હું દુઃખીયારી દુઃખી તારો,

જન મારો તરસે ભારી,
કુખી મુખડું મુખ પાઉ —

એહો ગામ ઉના

૧૮

રાગ કલ્યાણ, રાહ.

હે ! જગત્પતી, કરૂં વીનતી, શ્રી સયાજીરાવની વધારો સંતતી.
હે ! સૈયદઅલી નાંખોને દુઃખ દળી લાખો અસાચો જય છે
તમ નામથી રળી.

દુઃખી દરીયામાં હું ડુબીયો છું, દુઃખભંજન દાતા;
જલદી મારી વહારે ચઢાને, કરશો ખેડા પાર. હે સૈયદઅલી
પીર પીરના પ્યારા છો તમે, ખોદાતણા ખુદ ખાસ;
પુરણ પ્રીત કરોને પ્યારા, પુરો મનની આસ. હે ! સૈયદઅલી
તન મન ધન સઉ તમ પર વાર, સૈયદઅલી શીરતાજ;
જગમાં જશને આમરૂ આપી, નાખો મારી જાજ હે ! સૈયદઅલી
પીરદુસા લાગો છો પ્યારા, જાઉં તમ પર બલવાર;
દયા કરીને દીન દરને, દાતા દીયો દેદાર. હે ! સૈયદઅલી

૧૯

કામ છે દુષ્ટવીકારી આહા ! પ્રભુ કામ છે દુષ્ટવીકારી રાહ.
આવે ને મદદે હુમરી, મારાં આવોને મદદે હુમારી,
ગુર્જર ખડના આપ વણી છો, ગુર્જર જન આભારા. મીરાં.
ગામ ઉનાવા ઉજડ પડયું, તેને વસાવ્યું ભારી. મીરાં.
દરગા રહું હું વર્ણન કરૂં પણ, પોંચે નહીં મતી મારી. મીરાં.
કુખંજનો જે દરગાએ આવે, માગે સહાય તમારી. મીરાં.
વર્ણ અઢારે શીશ નમાની, જયે છે માળા તમારી. મીરાં.
સાંજ કામે નીત સલામી ગાજે, ભીડ થાય અતી ભારી. મીરાં.
હાથ બેડીને વીનતી કરે સૌ, નાંખોને દુખ નીવારી. મીરાં.

પ થે પડીને અરજ કરું છું, દો દરશન જાઉં વારી. મીરાં.
ખાદીમ મોહમદ અરજ કરે છે, આશ પુરો દીલ ધારી. મીરાં.

૨૦

લલીત છંદ.

કરજી રાજનું ક્યારે ગયો નગર છોડીને શીઢરે રહ્યો.
દાતારદુલા રાજ, છોમારા શીરતાજ, ગુંગટ ખોલોને દર્શ આપોઆજ
તમ વીના મને, એન ના જરો, ધુંગટ ખોલોને શહેનશાહ વસો,
દરદ માહાર પીડે છે ખડુ, ક્યાં જઈ હવે કોને હું કહું;
રડો રડીને હું છૂરછું મરો, ધુંગટ ખોલોને શહેનશાહ વળી.
મન મુંઝાય છે ચીત ચોરાય છે, તમ વીના હવે પ્રાણ જાય છે,
મુજ દુખી તણી અરજ દીલધરી, ગુંગટ ખોલોને શહેનશાહ વળી
કસમથી કહું પ્યારા મારા પીર, નથો રેતી હવે મુને કાંઈ પીર,
ઓ આલેનખી, ઓલાદે ખલી, ગુંગટ ખોલોને શહેનશાહ વસો
દાતાર આવોરે, સહાય થવોરે, દાસ દારાંને ન તરસાવોરે,
નમી નમીને હું કહું છું કરગરી, ગુંગટ ખોલોને શહેનશાહ વસો.

૨૧

મારાંરે સ્વામી ખોલોને વહાલા

આવોને મીરાં મદદે વહાલા જપુરે તુજ નામ તણી માતા
દુારે તમે રાસ્તામાના જાયા સેયક ડોસુમીયાંની માયા

પેદારે થઈને કરામત પાયા આ.

લધુરે ઉમર આપતણી ખાત્રા પીર પીરોંને લાગોછો પ્યારા
તુરખતપર વરસે છે ઉજ્યાગા આ.

વહાલા તમારી દરગા ખડુ સારો ઉંચા કોટ કમાનો વાળી
લીલીરે ધજપર હું જાઉં વારી આ.

દુઃખીયાં તમારી દરગાએ આવે દુઃખ ખોધ વગન સૌ જાવે
જગમાં તમારાં ગુણોને જાણે આ.

દુઝા તમારી કરામત ભારી દશે દીશ મુક્તકમાં બી

ઝોરસપર ધુમ મચે સારી આ.
દીલેરે દાદ ધરો મીરાં દાતાર હરો દુઃખ દાસ બન્યો લાચાર
મોહમદ દીનરાત કરે પોકાર આ.

૨૨

બનજારો.

સાંભળને જ તુ મારી, મુજ સ્વપ્નું થયું દુખકારી રાહ
તમે રાચા સેયદ મુખકારી, મીરાં જાઉં હું તમપર વારી
બલે ગામ ઉનાવે વસીયા, દુઃખીજનોના મુખડાં હસીયા
છો દુઃખભજન મુખકારી, મીરાં જાઉં હું તમપર વારી
તારી દરગા બની ગુલઝરી, શોભે સે ના ચાંદીનો જાડો
દેખી મુખ પામે આજારી, મીરાં જાઉં હું તમપર વારી
આવે દર્શન કરવા નરનારી, લાવે માનતા ભરો ભારી
નીત મેળો તમારો જારી, મીરાં જાઉં હું તમપર વારી
જાહુજનો જળી પોકારે, નથી રહેવું મીરાં હમારે
એવી અજબ કરામત ભારી, મીરાં જાઉં હું તમપર વારી
નીત હીદુ મુસલમાન આવે, શીશ નમી નમી ઝુકાવે
દાતા હોને ખખર હમારી, મીરાં જાઉં હું તમપર વારી
મને લાગી છે મુખની માયા, દો દરસન રસની જાયા
મોહમદ મીયાં કહે પોકારી, મીરાં જાઉં હું તમપર વારી

૨૩

અરે નાદાન, અરે બે ધ્યાન, જગતો માન જગતો માન. રાહ.
મીરાં દાતાર મીરાં દાતાર, કરો બેડા હવે તમ પાસ
થયો લાચાર નથી આધાર, કરો બેડા હવે તમ પાસ
દુખીયોના તમે દાતાર, મુખીયોના તમે સરકાર.

મટાડી દીલનો અ.જાંર, કરો બેડા હવે તમ પાર;
દા । તારો સદાનો હાસ, નમી અ.જાંર કરે છે ખાસ,
મીરાં મારી પુરીને આશ, કરો બેડા હવે તમ પાર.

૨૪

(ગજલ) ઇંદ્રસલાના રાગની.

છોડું હું મા'ી પ્યારો ભુમી આજ ઉજ્જની. રાહ.
નજર કરી તેં આ ઘડો મુજ પર મીરાં વળી,
ભુલોશ નહીં એ પાડ હું મરતાં સુધી કદી - દેક.
તારીક તમા'ી શું કરું સમયદઅલી દાતા;
લાખો બસાઓ જાય છે તમ નામથી ટળી. નજર.
લાખો હજારો દે દીને સુખમાં તેં સ્થાપ્યાં;
સખી દરબાર આપનો મગહુર ગતી ગતી. નજર.
બેશક ખુદાના પ્યારા છો વરું હું દીલનન;
અજબ સરદાની આપને ગુજરાતનો મળી. નજર.
શીશ નમાવી વીનવે એ દારા વારંવાર;
યાદ કરું હું જે ઘડી દર્શ દેખે પ્રીત કરી. નજર.

૨૫

પ્રસાદયું.

ગુર્જર ખંડમાં ગામ ઉતાવા, દરગા ખની ગુલઝરીરે,
રંક રાયની મચે જ્યાં મેઢની, શું છમી ખનો સુખકારીરે;
સોના ચાંદોના છાજે કહોડા, સોના તમજ ભારીરે,
મીરાં સમયદનું મોહન મુખડું, દેખીને સઉ જાયે વારીરે;
અંધો ગુલાખને ભુઈ અંબેલી, શોભે તે તુરખતે સારારે,
રોઝાપર તુર ઝંમર વરસે, જોઈ મનડાં કરે માગરે;
ચો તરફ છે ચોક આરસનો, તે ફગતી જડી જળીરે,
ખુમાખુમ કરે જ્યાં બસાઓ, ભાડી મરે છમી ભાલીરે;

ઘડી ઘડીની નોખત વાગે, સવાડી નિત નિત જરીરે,
 હાથ જોડી સઉ વિનતી કરે છે, પુરોને આશ હમારે;
 નવે ખડે દતાર દુલાની, લવ્ય કામત ભાળીરે,
 દુઃખડાં ટાળી સુખડા આપે, મીરાં સઘઈ વાડીરે;
 ડંકા દિનના ખુખ ગજવ્યા, માંડવગઢના જંગેરે,
 શિર કુકરનું ઠાર કરીને, રાખ્યું મેઢી સંગેરે;
 નેક નથ્યુ શાહ વજર છે સારા, દુઃખીયાંના છે દાતારે,
 ખલ ખલાને જાદુ જીતે, પકડી કરે તેને ડારે;
 કાલાવાલા દિનદારો કરે છે, કરગરીને તમ દ્વારે,
 દુઃખ દરીયામાં મુજને ડુખતાં, વહાલા ચઢે મારી વારે.

૨૬

ધનાશ્રી ગજલ પુરો થયોછે ખેલ સજ્જનો પુરો થયોછે ખેલ રાહ
 આયો મીરાં દાતાર સજ્જનો આવો મીરાં દાતાર
 ચાર બાબુએ ચોસઠ મહેરાયો, રહેવા કાજે સુખકાર સ
 લાખો હજાર જ્યાં દહીં આવીને, સાજાં થાય નીરધાર સ
 આશ વીનાના બીકટ દહીંને, પલમાં થાશે સંહાર સ
 મંતર, તંતર, જંતર, જાદુ, થાશે જલીને પાર સ
 પેસા વીનાનો લાલ દેવાને, ચુકશે નહીં લગાર સ
 ખુદાતાલાએ ભલે સરજ્યા, દુઃખલંજન દાતાર સ
 ઉંઝા રહેશન ગામ ઉનાવે, દાતાનો દરબાર સ
 ખાદીમ મોહમદ શીશ નમાવી, વીનવે વારંવાર સ

૨૭

ગરબી- પ્રેમની પ્રેમની પ્રેમનીરે રાહ
 સખી ગામ ઉનાવે જઈએ
 દેખી દાતાને સુખીયાં થઈએ
 ઉનાવાની હવા ખડુ સાગી
 દુઃખીજનોને છે સુખકારી

સખી
 સખી

સોના ચાંદી તખત ખડુ સાજે	સખી૦
તેપર દતાર દુલા ખીરાજેરે	
હાંડી ઝુમ્મના ઝમકારા	સખી૦
દેખી ભઠકે છે સુરજ તાગરે	
શેભે તુરખટપર દુત્ત જાલી	સખી૦
મોંપર લીલી ચદર જરીવાળીરે	
નીત નીત ચોઘડીયાં વાગે	સખી૦
તેતો મુણીને ભુતડાં ભાગેરે	
આવે દેશ વિદેશથી સવાલી	સખી૦
તેનો જાયે સવાલ નહી ખાતીરે	
જેની કરમતમાં નહી ખામી	સખી૦
તેની કીર્તી દેશ દેશ જામીરે	
નથુ સૈયદ વજીર છે એમના	સખી૦
રાખે સવાલીપર ખડુ પ્રેમનારે	
મામા હમજા સૈયદ સાંમી પારે	સખી૦
દુઝી તીરે ખલાને મારેરે	
માતુ શસ્ત્રી ખીખીના જયા	સખી૦
ખાપુ ડોસુમીયાંની માયારે	
ખાસા ભોજનો નીત ત્યાં જરી	સખી૦
રંક આશીષ દે ખડુ ભારીરે	
દોન રાત સગલી પોકારે	સખી૦
રજા કરી ધર મોકલો હમારેરે	
એવા સાચા સૈયદ સુખકારી	સખી૦
દેખી જંઘશું સૌ વારી વાલીરે	
આવ્યો દારા તમારી પારે	સખી૦
તમી કહે ચહડો માસી વારેરે	

દરશાન હઝરત સરવરે પેગમખરાં ભાગર જો.

૧

ગઝલ દારા

બે પાર લગાદો પ્યારે મોહોમદ મક્કી મદની વાલે
 તું હયે નખીયોંકે, સરદાર સરે આલમકે મુખતાર
 તેરા આશક હયે ગફ્ફાર મોહોમદ મક્કી મદની વાલે
 બેડા પાર લગાદો પ્યારે મોહોમદ મક્કી મદની વાલે
 એસી કહા તકદીર હયે યાર જો કોઇ કહેવેં યું એકખાર
 તુજકો ખુશાતેં હયેં સરદાર મોહોમદ મક્કી મદની વાલે
 બેડા પાર લગાદો પ્યારે મોહોમદ મક્કી મદની વાલે
 જો કુચ્છ ગુઝરી હયે સરપર કીસ્સે કહું મેં અયે સરવર
 મેરા હાલ હયે રોશન તુમપર મોહોમદ મક્કી મદની વાલે
 બેડા પાર લગાદો પ્યારે મોહોમદ મક્કી મદની વાલે
 મેરી વીદે ઝખાં હરખાર તેરી યાદમેં હો સરકાર
 વઠીફા હયે એહી દરકાર મોહોમદ મક્કી મદની વાલે
 બેડા પાર લગાદો પ્યારે મોહોમદ મક્કી મદની વાલે
 દારા કહેતા હયે હરઆન બુલવા લીજીયે અરબસ્તાન
 લખપર આગધ અખતો જાન મોહોમદ મક્કી મદની વાલે
 બેડા પાર લગાદો પ્યારે મોહોમદ મક્કી મદની વાલે
 દરશાન ખાજ ગરીબ નવાજ

૨

મઝલ દારા

મક્કી દરકારમેં જાન મેરી મોહોમદ મક્કી મદની વાલે

દીખાદે જલવચ્ચે નુરી મોઢનુદીન અજમેરી
 પડી મુશકીલ મેરે સરપર કહાં જાકે મેરે સરવર
 મુનો ફર્યાદ તુમ મેની મોઢનુદીન અજમેરી
 ચેહ કીશતી કહેર દરિયામેં અચે ખાખ કુખી જાતી હયે
 તું કીશતી પાર કર મેરી મોઢનુદીન અજમેરી
 ખુદારા ખાખમેં આવો જમાલે પાક દીખજાવો
 તસદદુકખાં કરે મેરી મોઢનુદીન અજમેરી
 વસીલા હયે મુજે તેરા તો કયા હયે ખોદ મહેશરકા
 મદદ હરદમ કરો મેરી મોઢનુદીન અજમેરી
 તુમહો વાલી ગરોખોકે તુમહો સરદાર અમીરોંકે
 હયે શૌરત હીંદમે તેરી મોઢનુદીન અજમેરી
 હયે દારા દીદકા શૌદા દીખાદો સુરતે ઝેખા
 ખર આવે આરબુ મેરી મોઢનુદીન અજમેરી

૩

જહલદાર

મીરાં સૈયદઅલી દાતાર દરદોંકે મીરાને વાલો.
 ગુજરાતકે હો સરદાર નખી અજાકે હો દોલદાર;
 તેની બહોત બડી સરકાર મગફા ફેજ લુટાને વાલો.
 મીરાં સૈયદઅલી દાતાર દરદોંકે મીરાને વાલો.
 મેરા નયયાં પડી મજબાર અબ હુવાહુ મેં લાચાર,
 અબ કીજયે ખેડા પાર નયયાં પાર લગાનેવાલો;
 મીરાં સૈયદઅલી દાતાર દરદોંકે મીરાને વાલો.
 લેકર હરજામી તરવાર પોંચે માંડવગઢકે પાર,
 કાયે જાખોડો દીનાર હંકા દીંકા બજાનેવાલો.

મીરાં સૈયદઅલી દાતાર દરદાંકે મીરાને વાલે.
 તેરે રોજેકી કયા ખહાર હોતે ફરીસ્તે સખ ની તર.
 દખ મીર જાવે આખર બીગડી બાત બનાવેવાલે,
 મીરાં સૈયદઅલી દાતાર દરદાંકે મીરાને વાલે.
 દારા ડરતા હયે કયું યાર તુજે વસીલા હયે દાતાર,
 વો હયે તેરા હામીકાર મેહેશરમે બચાવે વાલે.
 મીરાં સૈયદઅલી દાતાર દરદાંકે મીરાને વાલે.

ગઝલદારા

મુખડેસે ખોલકે પરદા મીરાં દાતાર ધધર દેખો,
 હુવાહુ' અખનો મેં લાચાર મેરે સરકાર ધધર દેખો.
 ભટકર ધારકર દાતાર દીવાના આયા હું દરપર;
 નાંગ હો ક્રિદ્દેસે મુજકો મેરે સરદાર ધધર દેખો.
 નહી સહાના સીવા તેરે મુજે ઇસ દીન દુન્યામેં;
 મેરે મોલા મેરે આકા મેરે ગમખ્યાર ધધર દેખો.
 તું હયે દાતાર દુખયોંકા તું હયે વાલી ગરોબોંકા;
 કહાં જાઉં તેરા દર છોડ શહો અખરાર ધધર દેખો.
 તટપતા આપકા દારા દીખ દો સુરતે જીઆ,
 ન છુપો અખ મુજસે રેહોખર મેરે દીલદાર ધધર દેખો.

મઝનુદારા

હયે કયા ગુલજાર એ રોજ મેરે દાતાર મીરાંકા
 હયે એ નકશા મદીનેકા મેરે દાતાર મીરાંકા;
 ખશરનો કયા ફરીસ્તે બી દરે અખરારમે કહેવે કયે,

ખુદા જાને હયે કયા રતના મેરે દાતાર મીરાંક;
 પહેલે ઉનાવે કુચ નથા ફક્ત કુફર થે ધારો,
 અમ હયે દરવાજા જન્નતકા મેરે દાતાર મીરાંક;
 દરે વાલપે આતા હયે મુરાદે દીલકી પાતા હયે,
 સખી દરખાર હયે આલા મેરે દાતાર મીરાંક;
 હમરો છન દેવ એર ભુત જલે એર ખાકડો પક્ષમે,
 અજમ હયે ચારસુ શોહરા મેરે દાતાર મીરાંક;
 અગર સીકાલે મોહમદકો જે ચાહે દખને કોઈ,
 તો આકે દખલે મુખડા મેરે દાતાર મીરાંક;
 અમસ ગમગીન હયે દારા તુ વૈ નારે જહન્નમસે,
 હયે મુજમે સાચા કામનકા મેરે દાતાર મીરાંક.

૬

ગઝલ મોહમદમીયાં.

રખસે ન કાખ ઉઠાદે ગુજરાત વાલે મીરાં,
 મુખ ચાંદસા દીખાદે ગુજરાત વાલે મીરાં;
 બોહરે ગુનાહમેં મેરી નયયાં અટક રહી હયે,
 કીસ્તી તું પાર લગાદે ગુજરાતવાલે મીરાં;
 અધ્ધા નમીકે પ્યારે અલાકે આ દુનારે,
 ખીગડી મેરી ખનાદે ગુજરાતવાલે મીરાં;
 ઉમાદ મેરે દીલકી તુમસે એહી હય હજર,
 એક જામ મયે પીતાદે ગુજરાતવાલે મીરાં;
 મોહોમદ મીયાં મુજવર ખાદીમ હયે તેરે દગ્ગા,
 મકસદ ઉસે દીતાદે ગુજરાતવાલે મીરાં.

૭

ગઝલદારા

મલો દખો સખી ઉનાવા ગલી જહાં સેયદઅલી મરવાજે વસી

હયે વેલ બાળે બશરમકી બલી જહાં સૈયદઅલી સરતાજે વલી
 કોઇ આવત હયે કોઇ જાવત હયે કોઇ ફુલ ચંબેલી ચઢાવત હયે
 કેઇ શીશ હુકવન ચરને પડી જહાં સૈયદઅલી સરતાજે વલી
 કોઇ મન્નત આકે ચઢાવત હયે કોઇ ખુશાસે ધુમ મચાવત હયે
 કોઇ દુ.ખ સુનાવત બીનતી કરી જહાં સૈયદઅલી સરતાજે વલી
 કોઇ ચોદલાકે રોવત જલી જ.ી હાયે મરી મરી હું સૈયદઅલી
 હયે કસમ ખુશાકી ન આવું ફીરી જહાં સૈયદઅલી સરતાજે વલી
 બે મીરાં પીયાસે માંગત હયે વેલ મકસદ દીનોભર પાવત હયે
 ફીરતા નહી સાથેલ કલી જહાં સૈયદઅલી સરતાજે વલી
 એરી એરી સખી અમ કાયે કરું મોહ પીયા બીના દીન રૈત જહું
 જહાં ઉઠ ચલો સખી સાથ સખી જહાં સૈયદઅલી સરતાજે વલી
 દાનકી હરદમ એહી હયે દુવા યા રસુલે ખુદા બા હમામે ખુ
 મુજે મીરાં પીયાસે મીલાદે જતી જહાં સૈયદઅલી સરતાજે વલી

૮

ગઝલદારા

મજા દેતે હયે કયા યાર તેરે બાલ ગુઝરવાને રાહ
 એક નજર ધંધર સરકાર હજરત પીર મીરાં દાતાર
 તુમ મકબુલ ખુદાકે યાર , હુસનેનકે હો દીલદાર
 તેરા જહાંમે શોર પુકર હજરત પીર મીરાં દાતાર
 એક નજર ધંધર સરકાર હજરત પીર મીરાં દાતાર
 સહલે અલા તેરા દરબાર ઝિંયા કોટ કમાનોદાર
 બોચમે રોગા હયે ગુલબાર હજરત પીર મીરાં દાતાર
 એક નજર ધંધર સરકાર હજરત પીર મીરાં દાતાર
 મેં આજેઝ હું લાચાર નયયા અપાન પડી પાચાર

જામ દીજીયે બેઠા પાર હજરત પીર મીરાં દાતાર
 એક નજર ધંધર સરકાર હજરત પીર મીરાં દાતાર
 તેરે ઇશકમેં હું બીમાર જલદી દીખલ દો દીદાર
 દીલલાહ નતરસાવે યાર હજરત પીર મીરાં દાતાર
 એક નજર ધંધર સરકાર હજરત પીર મીરાં દાતાર
 દારાં જીસે હયે કયું બેઝાર જા તું મીરાં કે દરબાર
 બહાંપે હયે તેરા ગમખાર હજરત પીર મીરાં દાતાર
 એક નજર ધંધર સરકાર હજરત પીર મીરાં દાતાર

૯

ગઝલદારા.

તુમારે આસ્તાનેપર ખુલા લીજીયે મેરે મીરાં,
 મુજેની અપના મતવાલા બના લીજીયે મેરે મીરાં;
 તેરી દરદો જુદાઇમેં જલાહું મીસ્ત્ર પ વાના,
 ખુદાકે વાસ્તે જલવા દીખા દીજીયે મેરે મીરાં;
 દુધકા છાડકે ઝગઝા તુમીસે લો લગે હરદમ,
 કોઇ તદ્દમીર મુજે એસી બતા દીજીયે મેરે મીરાં;
 મુદતરોં હયે એહી હશરત કે ચુમું આપકા ચોખટ,
 ખુદારા હોસીલા મેરા પુરા કીજીયે મેરે મીરાં;
 તેરે દરબારે આલીસે ગયા ખાલી નહી કોઇ,
 મુજેબી કુચ્છ ધનાયતસે દીલી દીજીયે મેરે મીરાં;
 કાંસે મુશતાક હયે દારાં તેરે દીદરકા હજરત,
 હસે એક જામ વહેદતકા પીલા દીજીયે મેરે મીરાં.

૧૦

ગઝલદારા.

જુમ ખુમ બને દુઃખલબન વસો યા મીરાંવલી યા મીરાંવલી,

મુજે ચરમે કરમસે દેખો જરી યા મીરાં વલી યા મીરાંવલી,
 પરકતમે આપકે પીયારે વલી દીનરાત નહી મોચે ચેન જરી;
 ખુનવા લો મુજે અપની નગરી યા મીરાં વલી યા મીરાંવલી,
 ગુજરાતમે કયા સારે હીંદમે, કે નહિ મીત્રા તુમસા દાતાર,
 આયાહું દરપે હજત તલખી યા મીરાં વલી યા મીરાં વલી;
 દીલ હાલ મેરા અબ કીસે કહું ઔર કબ તકમેરજી અલમ સહું,
 કરો દુર મેરી આજર દીલી યા મીરાં વલી યા મીરાં વલી;
 કહેતા હયે તારા તેરા હરઘડી અયે આલે નખીયો લાદે અલી;
 જો કુત્રહ હયે બીગડી બનાદો મેરી યા મીરાં વલી યા મીરાં વલી.

૧૨

ગઝલદારા.

દુક ખુરકે કે અપના ઉઠાધયે કે નાહી,
 મુજે મુરતે જૈયા દીખાધયો કે નાહી;
 ગુનાહોકા બોજ હયે મેરે સરપર સારી,
 ઉસે સરસે મેરે હઠાધયો કે નાહી;
 તું હયે દાતાર મેરા લીખારી હું તેરા,
 ઉમીદ મેરે દાંડી દીલાધયો કે નાહી;
 તેરે દીદકા ખ્યાસા હું મીરાંદાતાર,
 મુજે જામે વસ્લ પીલાધયો કે નાહી;
 મહેશરમે મેરી તરફસે યા હજરત,
 લીલાહ લખે શીરી હોજાધયો કે નાહી;
 દુઃખી દારા દર્સે હું રે રો પુકારે,
 મેરા દુઃખ દાતાર મીલાધયો કે નાહી.

દરશાન ખાળ ગરીબ નવાજ.

૧૨

ગઝલદારા

તેરા ખુબ બના દરબાર અજમેર બસાનેવાલે.

તેરી તુરબત પર ફત્તબલી મુખડે લીલી ચદર ભારી
મેં જાઉં તો પે બલીહારી ખ.ગે જન્નતમેં રહેનેવાલે

તેરા ખુબ બના દરબાર અજમેરે બસાનેવાલે.

હિંદુ મુસલમાં તુમરે દ્વાર કરજોડ કરે પુકાર
ખાળ લીજીયો મેરી સાર બેડા પાર લગાનેવાલે.

તેરા ખુબ બના દરબાર અજમેર બસાનેવાલે.

મેરે ખ્યારે અયે સરવર ફીરા મારા હું દરદર
લીધ્વાહ કરમ કર મુજ પર ફર્યાદકે સુન્નેવાલે

તેરા ખુબ બના દરબાર અજમેર બસાનેવાલે.

મેરા શાખે દીલી દરબાર મુજકો કહેતાહયે હું યાર
નહી તું છોડ ખાળ દરબાર વો હયે મક્કો મદનીવાલે.

તેરા ખુબ બના દરબાર અજમેર બસાનેવાલે.

મેરે સરકે ઓ સરતાજ જગમેં રખીયો મેરી લાજ
દારા ખીનતી કરતા આજ ફર્યાદકે સુન્નેવાલે

તેરા ખુબ બના દરબાર અજમેર બસાનેવાલે.

દરશાન હઝરત સાખીર પાક

૧૩

ગઝલદારા

એકદમ ભર આખા ખ્યારે સાખીર પી તંનક્ષીકર વાલે

ખાસ ખુદાકે હો પ્યારે હુમી રહેનુમાહો હુમારે
 તુમકો સારી જહાં પુકારે સાખીર પીરાંનકલીયર વાસે
 એકદમ ભર આજ પ્યારે સાખીર પીરાંનકલીયર વાસે
 તેરે રોજેકી પૂર બહાર આકર દેખી મેં સરકાર
 બીગડી બન ગધ મેરીકાર સાખીર પીરાંનકલીયર વાસે
 એકદમ ભર આજ પ્યારે સાખીર પીરાંનકલીયર વાસે
 મેં આયા હું ઉમીદવાર કરજોડ તુમારે દ્વાર
 મુજપર રહેમ કરો સરકાર સાખીર પીરાંનકલીયર વાસે
 એકદમ ભર આજ પ્યારે સાખીર પીરાંનકલીયર વાસે
 જો કુચ્છ આરજી હુયે મેરં બહેરે ખુદા કરો તુમ પુરી
 લીદસાહુ ન કર અખતો ડરી સાખીર પીરાંનકલીયર વાસે
 એકદમ ભર આજ પ્યારે સાખીર પીરાંનકલીયર વાસે
 દારાં આજેજ તેરે દરપર કરજોડ કહે યું સરવર
 દીખલા ચેહેરે મુનવર સાખીર પીરાંનકલીયર વાસે
 એકદમ ભર આજ પ્યારે સાખીર પીરાંનકલીયર વાસે

૧૪

ગંઝલદારા

હમતો હુમારે મીરાંકે દરબાર જાયેજે
 વહાંપર હુમારે દરદાંકી દાર કરાયેજે
 દુન્યાકે તબીબો હકીમસે નહીં મતલબ
 દુખયોંકે હુયે દાતાર હુમ ઉત પાસે જાયેજે
 દરદી હજારો આકે વહાં ફેજ પાતે હુયે
 ફીર કયું ન હુમ ઉસ શાહાકે રોજેયે જાયેજે
 એ અરબ અપને દીલકા માતા નહીં દીસે

ઉસ ફુલ ખાક પાનીસે અચ્છ હો જાયે
 કલ્યા હમારે દીલકા દરદે શરીર હયે
 કલમેમે' ઉનકે બેડકે તસબીર ફીરાયે
 દારાં વસીલા હયે તુજે વો શાહે મીરાં
 મેહેશરકે રોજ આકે વો તુજકો બચાયે

૧૫

ગઝલદારા

દેખો એ મેરે મીરાંને કયા રૂતબા પાયા હયે
 જસને ખુદાકી રાહામે' સરકો કઠાયા હયે
 કીદલાન્ને માંડવગઢકા કીસીસે ન સર હુવા
 વો પલમે' ફૂતા કરકે મીરાંને બસાયા હયે
 કથું કરન હોવે હુરોમ લાયેક તસદદુક
 એ તુરે યરમે અહમદ અલીકા વો જયા હયે
 કરામત કયામે' લીખા શકું શાહે જનાબકી
 લાસા હીંદુકા આનમે' ઝિંદા બનાયા હયે
 દાન હજરો શુક કર મહેબુબે પાકકા
 કે મુજકો મેરે મીરાંને આના બનાયા હયે

૧૬

ગઝલદારા

દાતાર અપના જલવા સબકો દીખા રહા હયે
 લાયાર મુફ્તીસોંકા તકનીર ખુસા રહા હયે
 અયે નાનવાં મરીન્ને કીયું વકત ખો રહેહો
 દાતાર દુખીયોંકા દરદોં મીટા રહા હયે
 કયા કુમ મયો હયે ચારો કિમ પ્યારેકી ગલામે'

કોઈ સંર ઝુકા રહ્યા હશે કોઈ ગા બગ રહ્યા હશે
 કુચ્છમી ન થા ઉનાવે ઉજડ પડાયા યારો
 શહેર અમ બસાકે મીરાં બસ્તી બડા રહ્યા હશે
 ક્યું કર મેં જાઉં પ્યાસા ઉનાવેકો ઝમીંસે
 ભર ભરકે જામે કૌસર મીરાં પાલા રહ્યા હશે
 ક્યું કર ન બેડા મેં મુશ્કીલસે પાર હોગા
 કુખા હરે જીનકી કીસ્તી મીરાં તોરા રહ્યા હશે
 લીલાહ બખર લીધ્યે યા શાહ જલ્દ ઉમકા
 મુદતસે દરપે તેરે દારા પડા રહ્યા હશે

ગઝલદારા.

(કયા દાગ દે ગયોરે જાના જવાની પતમે નાદ)
 કયા તુર બરસ રહ્યા હશે, મીરાં તેરી ગલામં.
 ચોખટ દરબાર તેરા, સોનેકા હશે કઠેરા;
 લાતો હશે હુરે સહેન, મીનાં તેરી ગલામં.
 રંજે અલમ સતાવે, નહીં ચેન દીલકો આવે;
 બુલવા લોજે ઉનાવે, મીનાં તેરી ગલામં.
 આતી હશે મખલુક સારી, લતો હશે મન્નત ભારી;
 જાતી હશે વારીવારી, મીનાં તેરી ગલામં.
 દરવાજે નોખત બાજે, નીત નીત સલામી ગાજે;
 મુશ્કર બલાયાં ભાજે, મીરાં તેરી ગલામં.
 વાહ કયા તેરા કરામત, મુરદા હુવા સલામત;
 જબ હુમ તેરા ધમારત, મીરાં તેરી ગલામં.
 એ આરબુ હશે મેરી, બહરે બુલહો પુરી.

હરસાલ કડં મે ફેરી, મીનાં તેરી ગલીમં.
 દારા રો રો પુકારે, જલદી ખખર લે પ્યારે;
 તુમખીન હયે કે.ન હમારે, મીરાં તેરી ગલીમં.

૧૮

ગઝલદારા.

જાન જાના હયે ચલી ધરકમેં તેરે મીરાં
 કીસ લીયે લેને ખખર તુમ નહી મીરાં;
 નયયાં મેરી હયે ફસી આનકે તુફા અંદર,
 કીસ્તીકો પાર લગા દીજીયે મેરે મીરાં.
 હુરાંગીસમાં હયે ખડે દરપે તુમારે હજરત,
 ચોખી ખુશ હોકે એ કહોતે હયે હમારે મીરાં;
 એન હર િઝ હિ આતા હયે મુજે તેરે સીવા,
 ખસ ખુશા લીજીયે ચોખડપે તુમારે મીરાં.
 કબસે પ્યાસા હું તેરે દીદકા મેરે સરવર,
 જામ એ વસ્ત પીલાડે મુજે મેરે મીરાં;
 હયે તમન્ના દીસે દારાકી સુખેશામ ચેહી,
 મુજે હરઆન તું રખ યાદમે તેરે મી iં.

દરશાન ખાજ ગરીબ નવાજ

૧૯

ગઝલદારા.

પ દેસે ખહાર આજ અજમેર વાલે ખાજ
 જલવા હમેં દીખ.જા અજમેર વાલે ખાજ
 અયે મેરે હકકે પ્યારે તુમ ખીન હયે કી.ન હમારે
 કીસમત મેરી ખુશાજ અજમેર વાલે ખાજ

ઝુનાહુકો ગઠી સરપર આયા હું દરપે લેઃર
 ઇસીયાં મેરે હુટાળ અજમેર વાલે ખાળ
 દુન્યાવંદીકો પ્યારે ખટપટસે છુઃ જાતુ
 કોઈ રાહ એસી ખતાળ અજમેર વાલે ખાળ
 ઓ અજમેરકે ખસૈયાં પડલું મેં તોરે પંચદાં
 મુખસે સખુન સુનાળ અજમેર વાલે ખાળ
 પડા હરે દરપે તેરે દારાં ગરીબ કમતર
 બેડા તું પાર લગાત અજમેર વ લે ખાળ

૨૭

ગઝલદાર

ખાસ ખાલકકે પ્યારે લે ખખર
 સૈયદ ડાસન કે દુલારે લે ખખર
 મીઠાં દાતાર ઓ લીયા થાહિ મુજર
 હુમી રહેલુમા હમારે લે ખખર
 જાન જાયેગી તુમારે ઇશકમેં
 અએ મેરે જાની પ્યારે લે ખખર
 કહાં જાઈ કીરસે કહું દુઃખકી લાંજન
 દુઃખી દરદીઓંક સહારે લે ખખર
 ઘેરા હવે રંગે અલમને ચેતરકે
 કર કરમ અખતો પ્યારે લે ખખર
 હવે કસચ ઇસકી ઓર હસખાકી
 ચેન મહી હીલકો હમારે લે ખખર

દ રાં આજેઝ નાતવાં મીરકીં ગરીમ
રેરોઃ દરપે પુકારે લે ખમર

૨૧

ગઝલદાર

ખાજ લેલો ખમરીયા—રાહ
મીરાં આવો નજનીયા હમારીરે
દખું પ્યારી મુરતીયાં તુમારીરે— મીરાં
શાદી છોડકે ચલે લડનેકો જંગમે
કુરકો કારકે હુવે શહીદ રનમે
જખથી ખાલી ઉમરીયા તુમારીરે— મીરાં
ફતેહ કરકે માંડવસે ઉતાવે આયેહો
મીરાં વક્તીકા મરતમા અદલાહસે પાયેહો
ખોલો ખોલો ધુંધટયાં તુમારીરે— મીરાં
મીરપરતો સાફ લીલા હયે ગલે ચખેલી હાર
જે કીસકી નાવ ડુબતી હો મીરાં વક્તી દ તાર
તારો તારો નાવરીયાં હમારીરે— મીરાં
સાલે અજા કયા તુર હયે મીરાંકે રોજેપર
હુરો મજાવકે દખકે કહેતે હયે સખસર
લેલું લેલું ખલઈયા તુમારીરે— મીરાં
મેરે હજરત મેરે મોલા મેરે મીરાંવક્તી દાવાર

આકે મદદ દીજીયે હુવા હું બેકાર
 લેલો લેલો ખબરીયાં હમારીરે— મીરાં
 ફર્યાદ દારા લાયા હયે તુમ પાસ મેરે શાહ
 છુટકા કરમસે કીજીયે મસતફ ખીનેગાહ
~~જાણી~~ ખીતી ઉમરીયા હમારીરે— મીરાં
 દરશાન ખાજ ગરીબ નવાજ.

૨૨

ગઝલદારા

અજમેરી ખાજ આએ તો જાઉં વારીરે,
 જાઉં વા રે ફુલાપરખાં નીસારીરે; અજમેરી.
 અગર જો મેરે ખાજ પાયા આપ આવો તો,
 ખીગડી જો ખાત હયે મેરી બનજાયે સારીરે; અજમેરી.
 સાખી—દીનરેન કરત હું ખાજ ખાજ, ખાજ ગરીબ નવાજ;
 જલદી દરશાન દીજીઓ દારાકો સરતાજ.
 સરદાર તું સરતાજ, રખીયો લાજ હમારીરે. અજમેરી.

૨૩

મઝલ મોહમદમીયાં.

મુખડસે પરદા ઉઠાલે જરા, યા હજરતે મીરાં સૈયદના;
 તોરે મુખડપે જાઉં મેં વારી પીયા, યા હજરતે સૈયદના.
 અપે આસે નખી ઓતારે. અલી, મુજરાતકે ઓ સરતાજે વલી;

કરો મુશ્કીલસે બેઠા પાર મેરા, યા હજરતે મીરાં સૈયદના.
 બા કીરસે કહું કૃયાદ મેરી, કોઇ સુનતા નહી હયે ધ્યાન ધરી;
 કૃયાદ સુનો અબ બહેરે ખુદા, યાર હજરતે મીરાં સૈયદના.
 મહેબુબે ખુદાકે પ્યારે વલી, કરું જાનત સદ્દુક તોપે મેરે;
 કોઇ બોલતો મુખસે સુનાદે જરા, યા હજરતે મીરાં સૈયદના.
 કભીતો સુપનેમે આકે પીયા, મોયે ચાંદસી સુરત દીખાદે જરા;
 દીન રેન તડપતાર મોહોમદ તેરા, યા હજરતે મીરાં સૈયદના.

૨૪

ગઝલદારા.

નજર કર મેરે હાલપર અએ વલી,
 તેરા નામ હયે મીરાં સૈયદઅલી;
 હસન ઓર હુસેનકે તુમ લખતે જમર,
 બીબી ફાતમાકે હો તુરે નજર.
 તુહી દરદ મંદોકા દાતાર હયે,
 તુહી બેકસોકા મદદગાર હયે;
 તેરે દરપે આયા હું મેં બેકરાર,
 સીતાબીસે લીજે ખખર નામદાર.
 ખુદા કર તું પુરી મુરાદે દીતો,
 સદકે પજતન ઓર સૈયદઅલી;
 દારા અર્જ કરતા હયે આઠો પડેર,
 ગુલામીમેં રખતું મુજે સામો સહેર.

જાહેર ખબર

આ ચોપડી નામે ઉનાવાની મઠા ઉદ્દે મજહરેમીરાંની
મનહર નાટકરૂપી ગુદીગુદી જાતની ગાયનો ગુજરાતી તે
આપેલાં છે; કે જે મારા હાલના શોખીન જવાનો (નહિંદુ
મુસલમાનો) ને અચ્છી રીતે ગમ્મત સાથે બોધકારક થા
આ ચોપડીની કીંમત ફક્ત રૂ. ૦-૨-૦ રાખી છે. બહાર ગામના
ગ્રાહકોને પોસ્ટેજ સાથે અઢી આના.

૧૦૦) એકસો ચોપડી સામટી ખરીદનારને સેંકડે ૨૦ વીસ
ટકા કમીશન મળશે.

ચાલુ સરનામું.

મહમદમીયાં સામદમીયાં સ્ટેશન ઉંઝા.

મુકામ ઉનાવા જીલ્લે અમદાવાદ

દરગા હજરત સૈયદઅલી સાહેબ

